

פרשת פקודי

תשמישי קדושה

חשיבותו של הנושא הנבחר

לכאורה, הנושא הנבחר אינו נוגע לחייו של תלמיד מן השורה – וכי מה לו ולתשמישי קדושה? קריאה במדור **מפרשה לדרשה** תבהיר שלפעמים לחפצים בחיינו יש משמעות עצומה בשבילנו, ממש כמו זו של תשמישי הקדושה. למי מאתנו אין חפץ שיקר ללבו? חולצת טיישרט שמזכירה נשכחות, דובי שמזכיר את הילדות, מתנה מאדם אהוב וכדומה. חפץ בעל ערך של "קדושה" בעיני בעליו הוא חפץ שלא ניתן להמירו בכסף או בשווה כסף – נסו לשכנע את אמכם להחליף את הטבעת שקיבלה מאמה בטבעת יקרה יותר, נסו לשכנע את אבא להמיר את התיק שמלווה אותו מהצבא בתיק "מודרני" יותר, נסו לשכנע את אחותכם הקטנה לוותר על דובי אהוב וממורט תמורת דובי חדש...

אם כך, נראה שה"קדושה" אינה מהות הטמונה בחפץ עצמו, אלא תכונה התלויה במה שבני האדם מייחסים לחפץ. אין לזלזל בקדושה הזאת, היא המאפשרת לנו להרגיש את הרגש העמוק ההכרחי לטקסים הדתיים ולטקסים החברתיים, זה תפקידם של תשמישי הקדושה.

קריאה במדור **חומר למחשבה** יכולה להמחיש את הרעיון הזה: אילן רמון בחר לקחת עמו לטיסה בחלל ספר תורה ש"קדושתו" כפולה ומכופלת בשל ההיסטוריה שלו. מעשה זה מעצים את משמעותה של הנסיעה לחלל – אין רק הישג אישי של הטייס, אלא גם הישג, "ניצחון", של הרוח היהודית על המזימה הנאצית. למרבה הצער, כידוע, התפוצצה מעבורת החלל "קולומביה" בחלל, והיום חסרונו של ספר תורה הוא תזכורת עצובה לאסון הנורא ולחסרונו של אנשי הצוות שנספו.

כתוב בפירוש - עוד פירוש על מדור הפרשנות

הרמב"ן מחפש פיתרון לכפילות הביטויים בתורה. "עבודה" ו"מלאכה" הן מילים נרדפות, ובהקשרים מסוימים אפשר להמיר אותן זו בזו. אולם במקרים רבים יש הבדלים קלים גם בין מילים נרדפות. הרמב"ן מסב את תשומת לבנו לכך שהתורה "בחרה" בכוונה במילה "עבודה" – משום שמילה זו משמשת גם לתיאור קיום מצוות (עבודת ה'). כלומר, השימוש במילה זו דווקא, במקום המילה "מלאכה", בא להדגיש שכל מה שנעשה לשם הקמת המשכן נעשה כדי לקיים את המצווה, לשם עבודת ה'.

נאה דורש – עוד מילת הסבר על המדרש

המדרש עוסק בתפקידה של המנורה, של כלי המשכן כולם ושל עבודת האלוהים בכלל באמצעות **משל ונמשל**:

עם ישראל נמשל לידידו של מלך (הוא הקב"ה), שנדרש להכין את ביתו לכבוד ביקור המלך, והכין לו רהיטים של פשוטי העם (הם כלי המקדש), וכשהגיע המלך עמד הידיד נכלם מול הכלים המפוארים שהביאו משרתי המלך (השמש, הירח והכוכבים), והחביא את הרהיטים שהכין. לאחר שהסביר הידיד למלך מדוע לא הכין את ביתו לאורח, אמר לו המלך שהוא מעדיף את הכלים הפשוטים שנעשו באהבה, על כליו המפוארים. כלומר, האדם הוא קטן והאלוהים גדול, ולכן האדם לא יוכל לעולם לעמוד בדרישות האל ולספק את צרכיו. האל לא "צריך" את המנורה ואת שאר כלי המשכן, הוא גם לא "צריך" את התפילות שלנו ואת כל שאר המצוות. אולם עשיית המנורה וקיום מצוות בכלל, הם ביטוי לאהבת האדם את אלוהיו, ותפקידם להזכיר לבני האדם את האל, לסמל את נוכחותו ולפאר אותו **בעיניהם**.

מקבלים אחריות בפרשה

תשמישי קדושה הם חפצים בעלי ערך רב בעבור אנשים מסוימים. גם אנשים שתשמישי קדושה אינם חשובים בעיניהם צריכים להתחשב ברגשות אלו. כאשר אנו נתקלים בתשמישי קדושה, במיוחד אם יש בסביבה אנשים שהוא יקר להם, עלינו להקפיד לנהוג בו כבוד ולא לפגוע ברגשותיהם. אין צורך לנשק את המזזה, אך מומלץ שלא לדרוך על טלית שנפלה על הרצפה אלא להרימה. התחשבו ברגשות הזולת!

מצד שני – לפיתוח הדילמה המוצגת

התקנת מזזה במשקופי הדלתות היא מצווה מן התורה, כלומר זה מעשה דתי מובהק. המזזה היא תזכורת לקיומו של אלוהים ולצורך לקיום את מצוותיו. אפשר למצוא במצוות המזזה גם יסוד מסורתית-תרבותי – המזזה קושרת אותנו לעם שלנו ולהיסטוריה שלנו. אולם אפשר לטעון שיש מי שאינם שומרים מצוות וגם אינם "מתחברים" לפן התרבותי של המזזה, במוסדות המדינה יש גם עובדים לא-יהודים רבים, ואולי המזוזות מפריעות להם... בקשו מהתלמידים לדון בנושא בשקט. בכל זוג יהיה תלמיד שיציג את טיעונים בעד "חוק המזזה" ותלמיד שיציג טיעונים נגדו. לאחר כמה דקות בקשו מהתלמידים לומר את הטענות בקול וכתבו אותם על הלוח. אפשר לסכם ולומר שלהבדיל מחוקים "דתיים" אחרים העלולים להפריע ממש או לגרום הפסדים (כמו חוק השבת או חוק הנישואים), קשה לטעון שחוק המזזה יכול לפגוע פגיעה של ממש במישהו ("זה נהנה וזה אינו חסר").

